

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:631

av Olle Thorell (S)

Strömsholms kanal

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Strömsholms kanal och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Strömsholms kanal i Dalarna och Västmanland är en viktig angelägenhet för såväl kanalbolagets fyra delägarkommuner, som för båtfolket och den kultur- och historieintresserade allmänheten. Det finns också en stor potential att utveckla besöksnäringen i anslutning till och i närheten av kanalen.

För 200 år sedan var Strömsholms kanal, från dalabruksorten Smedjebacken i norr till Borgåsund vid Mälaren i Västmanland i söder, den snabbaste och billigaste vägen mellan Bergslagen och Mälaren. Den elva mil långa kanalen blev en nationalekonomisk succé, där den drog fram genom ett av Sveriges förnämsta bruksdistrikt.

Strömsholms kanalaktiebolag har funnits sedan 1770 med viktigaste uppgift att hålla farleden tillgänglig och säker för seglation. Nyttotrafiken på kanalen upphörde dock i mitten av 1900-talet.

För drygt 50 år sedan fanns rubriken ”den stängda kanalen” i en tidningsartikel, som beskrev Strömsholms kanals dåtida öde. Efter en räddningsaktion rustades kanalen upp och återinvigdes 1961. Strömsholms kanal förklarades 1990 som ett intressant byggnadsminne, vilket medför särskilda förpliktelser för de fyra delägarkommunerna Smedjebacken i Dalarna och Fagersta, Surahammar och Hallstahammar i Västmanland att vårda kanalverk, bankar och byggnader. Längs hela kanalen har, trots ombyggnader

och tekniska problem, trafiken pågått sedan 1795 och därmed varit en betydelsefull tillgång för många människors arbets- och livsmiljö.

Bolagets ekonomi har under alla år varit ansträngd, inte minst sedan nyttotrafiken upphörde, och bolagsstyrelsen har ständigt jagat samhällsbidrag och olika former av stöd till kanalens drift och underhåll. Utan driftbidragen från delägarkommunerna skulle säkerheten för farleden inte kunna garanteras och därmed ej heller kanaltrafiken upprätthållas.

Genom ett tidigare stöd från EG:s strukturfond gavs kanalbolaget under ett antal år bättre förutsättningar att förvalta det industrihistoriska arvet, dels genom kunskapsutveckling, dels genom nya infrastrukturella aktiviteter, som ett komplement till den ordinarie verksamheten. Sedan EU-stödet upphörde 2007 har emellertid kanalbolagets arbete med att upprätthålla säkerhet och kvalitet, kanalanslagningens status och de omgivande industri- och kulturhistoriska miljöerna, som intresserar många besökare samt även är en tillgång i skolundervisningen, försvårats ytterligare. Det är därför av största vikt att fler aktörer görs delaktiga i kanalens och kanalbolagets utvecklingsarbete och framtid. Inte minst finns det en stor potential att utveckla besöksnäringen runt kanalen. Upplevelsen att ta sig fram längs en så naturskön kanal, med många industrihistoriska minnen längs vägen är något som mycket väl kan locka många fler. Men då krävs att fler intressenter är med och bär ansvaret, samt att samverkan mellan näringslivet och det övriga samhället ökar.

Strömsholms kanal borde ha ett lika stort riksintresse som övriga kanaler i landet. Kanalens betydelse liksom upplevelsevärdet är stort, och det industrihistoriska arvet förpliktigar. Det är inte rimligt att fyra små kommuner, med ansträngd ekonomi och andra stora investeringar och utmaningar framför sig, ska bära ett så dominerande ansvar för ett byggnadsminne och en attraktion som torde ha ett nationellt intresse.

Olle Thorell (S)